

PORANNA

— ILUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW —

Nr. 8419

Lwów, wtorek 21 lutego 1928

Rok XIX.

Nakładem Spółki Wydawniczej GRODKI i Spółka.

Redaktor naczelny: JERZY KONARSKI.

Musztardę angielską doskonałej jakości poleca Firma „Zakopane” Moor i Stachowicz Lwów, Akademicka 24 — Sasinów 25

Wicepremier Bartel i min. Kwiatkowski we Lwowie. Po jednodniowym pobycie wrócili do Warszawy.

Lwów, 20 lutego.

Wczoraj rano o godz. 8.45 przybyli do Lwowa wicepremier Bartel i minister przemysłu i handlu p. Kwiatkowski.

Przedpołudniem wicepremier Bartel wygłosił na Politechnice odczyt pt.: „Obraz sytuacji Polski we współczesnych ortogonalnych”. Na odczyty byli obecni wojewoda p. Borkowski, insp.

armji gen. Norwid-Neugebauer, dyr. policji Reimender, zast. komisarza rządu prof. Matakiewicz, prezes prokuratury generalnej p. Hamerski, konsulowie czeski i rumuński, rektorzy i profesorowie Uniwersytetu, Politechniki i Weterynarii oraz słuchacze IV. roku Politechniki. Razem było obecnych około 500 osób.

Nawet pesymiści muszą skapitulować.

(jp). Jeśli ktoś był nieuleczalnym pesymistą i mimo wszystkich enuncjacji w słowie i piśmie nie wierzył, że od przewrotu majowego w Polsce dzieje się lepiej, to po wykładzie wicepremiera prof. Bartla, wygłoszonym wczoraj w auli Politechniki musiałby skapitulować niechybnie.

Wykład ten pod nieco intrygującym tytułem „Obraz sytuacji Polski we współczesnych ortogonalnych”, był naprawdę niezwykle rewelacją i mógł wlać otuchę w najbardziej zwątpiałe serca, zwłaszcza, że jak się prelegent wyraził, nie było to żadne „zawracanie głowy”, ale na przeprowadzonych według urzędowych danych statystycznych wykresach przejrzysty obraz wszystkich działań naszego życia gospodarczego.

Tabel takich zaprezentował p. wi-

cepremier kilkadziesiąt, a wykresy obejmujące okres czasu od 1924 do końca r. 1927 w świetle z objaśnieniami prelegenta odsłoniły przed audytorjum rzeczy niezwykle ciekawe, objawy nie zwykle pocieszające. Zanim przejdziemy do szczegółów, należy zanotować że wprowadzenie dla uzupełnienia za wiarygodnych i nieprzebranych danych statystycznych tabel graficznych dla orientowania się w sytuacji gospodarczej państwa jest rzeczą zupełnie nową, pomysłem, jak się nam wydaje, nader szczególnie cennym p. wicepremiera.

Przejrzystość wykresów pozwalała rządowi obserwować każdy objaw, każdą zmianę koniunktury w danym dziale, wyprowadzać z nich wnioski, nadawać odpowiedni kierunek, stwierdzać celowość lub niecelowość własnych posunięć i zarządzeń.

Co wykazują tabele?

Z przedstawionych audytorjum tabel okazuje się, że po katastrofalnym załamaniu się całego życia gospodarczego od końca r. 1925 i w pierwszej połowie r. 1926, dążyła się ona i podnosiła za rządów Marszałka Piłsudskiego zrazu naturalnie nieznacznie i powoli, lecz już w ciągu roku 1927 coraz szybciej i wydawniej, a obecnie w niektórych zwłaszcza dziedzinach sukcesy są niezmiernie poważne.

Krótkie sprawozdanie dziennikarskie nie pozwala na obszerniejsze przytoczenie wszystkich nader interesujących wywodów p. wicepremiera. Dlatego musimy poprzestać na kilku najciekawszych szczegółach.

Z tabeli obrotów węgla kamiennego

go dowiadujemy się na przykład że mimo, iż skończyła się owa niezwykle koniunktura, jaką stworzył strajk angielski w r. 1926, w ostatnich czasach obrót ten staje niemal w parytecie. Przedewszystkiem dzięki podniesieniu się konsumpcji wewnętrznej, co jest objawem nader pocieszającym, bo świadczy o ożywieniu ruchu przemysłowego.

Przy tej sposobności p. wicepremier zauważa, że widoczne powiększenie konsumpcji wewnętrznej otwierają przed Polską szerokie możliwości gospodarcze na długi okres czasu.

Tabela żegluga wykazuje objaw również pocieszający, a mianowicie wzrost ładunków w Gdyni, który świadczy, że ten port polski stoi przed świe-

tną przyszłością, w czym, jak nas p. wicepremier objaśnia, główna zasługa min. Kwiatkowskiego, który rozbudowę portu w Gdyni uczynił głównym celem swych zabiegów.

Bierny bilans nie zawsze jest objawem ujemnym.

Niemniej pomyślnie wykresy wykazują tabele o zwiększeniu rynku pracy, o zmniejszeniu liczby bezrobotnych, rozwoju poszczególnych działów przemysłu itp. Przy omówieniu tych ostatnich p. wicepremier zauważa, że bierny bilans handlowy nie zawsze jest objawem ujemnym. Może on bowiem powstać wskutek sprowadzenia większej ilości surowców, potrzebnych dla przemysłu, jak to np. ma obecnie miejsce w przemyśle włókienniczym, który sprowadza coraz więcej bawełny.

Nader ciekawe były objaśnienia p. wicepremiera odnośnie do tabel cen hurtowych i detalicznych, z któ-

rych wynika, że wzrost cen jest właściwie tylko w złotych obiegowych, a nie w złotych w złocie. P. wicepremier rozłożył szeroki obraz projektów regulowania cen i zdrowej gospodarki aprowizacyjnej.

Na podstawie licznych tabel przedstawił też p. wicepremier polepszenie sytuacji finansowej państwa, osiągniętej zwłaszcza wskutek otrzymania pożyczki zagranicznej. Dzięki temu i jako objaw uzdrowienia finansowego państwa, wykazuje prelegent wzrost kredytu długoterminowego w Bankach, wzrost emisji kapitałów, zmniejszenie się liczby upadłości, lokowanie kapitałów w produktywną pracę i zmniejszenie się spekulacji giełdowej, a zwłaszcza walutowej.

Półtorgodzinny wykład p. wicepremiera trzymał w naprężonej uwadze całe audytorjum, które składało się ze wszystkich przedstawicieli najwyższych władz świata profesorskiego, ekonomicznego, jakoteż młodzieży wyższych uczelni.

Konferencja naftowa w Polminie.

Przedpołudniem odbyła się również godzinna konferencja naftowa w „Polminie”, w której brał udział p. min. Kwiatkowski. Na konferencji omawiano sprawę stworzenia Spółki naftowej „Pionier”, mającej na celu popieranie wiertnictwa. Obecni na posiedzeniu geolodzy naftowi Uniwer-

sytetu lwowskiego wypowiedzieli swoje zdanie w sprawie stworzenia Spółki i w sprawie ruchu wiertniczego. W Warszawie odbędzie się dalszy ciąg konferencji na której wypowiedzą się w tej sprawie geolodzy innych uniwersytetów.

Mowa min. Kwiatkowskiego na zebraniu przedwyborczym w kinie „Lew”.

O godzinie 11.30 odbyło się zebranie przedwyborcze, zwołane przez Komitet Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem. Wielka sala kinoteatru „Lew” wypełniona po brzegi publicznością. Zebranie zajął prezes Komitetu red. Laskownicki, powołując prezydium honorowe i oddając głos p. ministrowi Kwiatkowskiemu, który

Mowy min. Kwiatkowskiego, trwającej przeszło godzinę nie można właści-

wie nazwać przemówieniem kandydackim, gdyż mówca nad tym momentem przeszedł niemal mimochodem, ujmując kwestję rozbudowy życia państwowego w Polsce ze stanowiska ogólnego, niezależnie od okresu wyborczego i od kampanii wyborczej. Zatrzymawszy się długo przy obrazie historycznym Polski poroźbirowej, wykazał, że główne jej błędy, jako to: rozrost partyjnielstwa, przewaga interesu osobistego ponad interes państwowy etc. nowtórzyły się w odbudowanej

Polsee i były powodem załamania się naszego życia wewnętrznego i naszej powagi na zewnątrz w okresie przedmajowym. Następnie mowca wykazał wszystkie zmiany na lepsze, jakie się dokonały od maja r. 1926 i przedstawił główne cele, jakie sobie wytknął na przyszłość rząd Marsz. Piłsudskiego, m. i. wielkie inwestycje gospodarcze, zmiana systemu uposażenia urzędników, rozbudowa samorządów i decentralizacja ustroju z uwzględnieniem rozwoju wszystkich dziedzin, traktaty handlowe i ekspansja gospodarcza, a co najważniejsze: inwestycja moralna celem wyprodukowania nowego typy obywatela, któryby interes własny umiał podporządkować interesowi państwa.

Itczeczowe, ściśle obiektywne, przedewszystkiem wymową cyfr operujące przemówienie, spotkało się z dużym aplauzem obecnych. Podczas przemówienia wznoszono entuzjastycznie okrzyki na cześć Rządu i Marszałka Piłsudskiego. Po przemówieniu kilku innych mówców m. i. pani Jaworskiej i Maksymowicza wiec zakończył się uchwaleniem rezolucji hołdowniczej pod adresem Prezydenta Rzpltej i Marszałka Piłsudskiego i głosowania całego obywatelstwa Lwowa na listę Nr. 1.

Śniadanie.

O godz. 14.30 odbyło się śniadanie w hotelu Krakowskim, wydane przez Senat Politechniki, na którym byli obecni pp. wicepremier Bartel, min. Kwiatkowski oraz rektorowie, dziekani i profesorowie 3 uczelni.

O godz. 17-tej odbyło się na Politechnice posiedzenie szkolne, na którym był obecny wicepremier Bartel.

W sali giełdy zbożowej.

O godzinie 17-tej p. min. Kwiatkowski w towarzystwie wojewody p. Borkowskiego zwiedził Giełdę Zbożową przy ul. Rejtana. W sali giełdy zabrali się przedstawiciele Rady giełdowej, Związku kupców zbożowych, dyr. Giełdy dr. Paneth i w. i. Przemysłowiec wygłosił prezes Rady giełdowej sen. Szarek, omawiając rozwój giełdy, oraz przedstawiając postulat Rady giełdowej, a w pierwszym rzędzie sprawę zniesienia podatku obrotowego od transakcji zawieranych na giełdzie. W odpowiedzi p. minister Kwiatkowski zaznaczył, że handel ożywia produkcję, a rozwój handlu umożliwia giełdę i organizację kupiecką. Późem p. min. Kwiatkowski przeszedł do sali komisyjnej, gdzie przyjął przedstawicieli Związku Małopolskich Przemysłowych naftowych, którzy przez swego delegata inż. Żuchowskiego zwrócili się do niego z prośbą o obronę małych producentów naftowych w związku z syndykalizacją, dającą przewagę wielkim firmom naftowym. P. minister zaznaczył, że na razie interwencja jego w tej sprawie jest zbyt

mała, ale w razie potrzeby znajda drobni producenci w nim obrońcę słusznych praw.

Jeszcze jedno przyjęcie i odjazd do Warszawy.

O godz. 19-tej odbyło się przyjęcie w hotelu Krakowskim, wydane przez Izbę Handlową i Przemysłową na cześć p. ministra Kwiatkowskiego. W przyjęciu tem wzięło udział przeszło 120 osób, reprezentujących władze, organizacje handlowe i przemysłowe, banki lwowskie etc. Na przemówienie powitalne wiceprezydenta Izby Handlowej i Przemysłowej odpowiedział p. minister Kwiatkowski.

O godz. 21-ej wicepremier Bartel i min. Kwiatkowski w towarzystwie pp. naczelnika wydziału naftowego Friedberga, dyrektora departamentu pieniężnego Barańskiego, naczelnika wydziału budowlanego Maczyńskiego, oraz sekretarza premiera Bartla por. Zaćwilichowskiego opuścili Lwów.

„Czumowcy” i endecy w walce z rządem polskim

WCZORAJSZE ICH WIECE WYBORCZE MUSIAŁA ROZWIĄZAĆ POLICJA.

Lwów, 20. lutego.

(—). Wczoraj odbyły się we Lwowie 4 wiece wyborcze, z których dwa policja rozwiązała. I tak w Sokole II. odbył się wiec Bloku kat.-narod., w kinie „Luna” przy ul. Żółkiewskiej PPS-Lewicy, (t. zw. „Czumowców”, w kinie „Lew” i w sali Teatru Małego wiec Bloku współpracy z rządem. Oba pierwsze uległy rozwiązaniu z powodu przemówień antyrządowych. Uczestnicy wiecu w Sokole II., po rozwiązaniu

go przez policję w liczbie kilkadziesiąt osób, próbowali wkroczyć na salę Teatru Małego w celu wywołania zamieszek. Policja jednak temu przeszkodziła i jednego z uczestników aresztowała. Większą przeprawę miała policja z „czumowcami”, którzy obradowali w kinie „Luna”. Tutaj musiała interwenjować policja piesza i konna. Za opór władzy aresztowano 12 komunistów.

Komuniści a P. P. S.

ROZKAZ POLSKIEJ SEKCJI „KOMINTERNU”.

(Telefonemat własny „Gaz. Por.”)

Pogranicze sow., 19. lutego.

Z Moskwy donoszą: Polska sekcja „Kominternu” wydała swym placówkom w Polsce nowe dyspozycje w sprawach dotyczących akcji wyborczej. W instrukcjach tych m. i. zaznaczono, że najbardziej niebezpiecznymi wrogami komunistów są obecnie P. P. S-owcy, wobec czego główne ostrze walki powinno być zwrócone

właśnie przeciwko nim. W wypadkach, gdy głosy komunistów mogą zdecydować o porażce socjalistów, poleca się wszelkimi środkami dążyć do tego, nawet gdyby w tym celu trzeba było iść ręką w rękę z ugrupowaniami burżuazyjnymi. Natomiast jakiekolwiek porozumienie ze stronnictwami socjalistycznymi są bezwarunkowo wzbronione.

Przeszeregowanie pracowników pocztów.

NASTĄPIŁO W DRODZE UCHWAŁY RADY MINISTRÓW.

Warszawa 19. lutego. (Tel. G. P.) Rada Ministrów uchwaliła w dniu 17. lutego b. r. na wniosek ministra poczt i telegrafów dokonanie przeszerzegowania personelu poczt, telegrafów i telefonów do odpowiednich grup oposażeniowych, w

zależności od posiadanych lat służby i wykształcenia. Wniosek ministra miał na celu wyrównanie różnicy powstałej wskutek dokonanego w swoim czasie niekorzystnego zaszeregowania pocztowców.

Stany Zjednoczone redukują swe zbrojenia na morzu.

SENSACYJNA UCHWAŁA KOMISJI MORSKIEJ IZBY REPREZENTANTÓW.

Paryż, 19. lutego. (Tel. G. P.). „N. Jonk Herald” donosi z Waszyngtonu, że komisja morska izby reprezentantów zredukowała rządowy program budowy okrętów wojennych, zmniejszając

liczbę krążowników z 25 do 10, oraz liczbę okrętów do transportu samolotów z 5 na 1. Zmiany te mają zredukować odpowiednie wydatki z 740 milionów do 283 milionów dolarów.

Napreżona sytuacja w Rosji sow.

OPOZYCJA PRAGNIE JĄ WYZYSKAĆ DLA SWOICH CELÓW.

(Telefonemat własny „Gazety Por.”).

Pogranicze sow., 19. lutego.

Z Moskwy donoszą: Sytuacja w państwie doznała znów zaostrzenia. Tym razem walka toczy się na tle rozbieżności gospodarczych, albo raczej, niemożliwości znalezienia wyjścia z wytworzonej sytuacji. Całkowite niepowodzenie akcji rządowej, zmierzającej do wydobycia zboża u chłopów za wszelką cenę, tem większe wywołało przygnębienie u Stalina, że dowódcy armji i marynarki równocześnie zawiadomili rząd o „coraz bardziej wzmagającym się fermentie wśród armji, właśnie z powodu niedostatecznego jej zaopatrzenia. Do wzmocnienia tego fermentu przyczyniły się masowe wołania o pomoc, zwrócone do czerwonoarmiejców przez chłopów, którzy będą ofiarą ostatnich represji „zbożowych”.

Grozę sytuacji powiększa jeszcze fakt niemożliwości dalszego stosowania gospodarczego planu, któremu obecnie sprzeciwia się nawet większość rządu. Gdy komisarz rolnictwa Smirnow położył się do dymisji, oświadczając, że nie chce być odpowiedzialny za dalszy tok wypadków, trudno było znaleźć kandydata na jego miejsce, aż wreszcie znalazł się zastępca w osobie nlejakiego Kuhtaka, znanego z okrucieństwa w czasie stłumienia powstania tubylców w Turkestanie. Nadmienić jeszcze wypada, że największe obawy wśród Stalinowców budzi możliwość wykorzystania tej sytuacji przez opozycję. Twierdzą nawet, że wykryto nowy snisek opozycjonistów, którzy mieli zawiadomić Trockiego o naprężonych stosunkach w Moskwie, prosząc go o wskazówki dla dalszej akcji.

Tarcia między Moskwą a Charkowem.

Mannilski zarzeka w związku z tem ustąpić.

(Telefonemat własny „Gaz. Por.”)

Pogranicze sow., 19. lutego.

Z Moskwy donoszą: Na plenarnem posiedzeniu międzynarodowych delegacji „Kominternu” wybuchł ostry targ między delegacją ukraińską a rosyjską, a to na tle coraz wzmagającego się separatyzmu ukraińskiego. Delegacja rosyjska ostro wystąpiła przeciwko komunistom ukraińskim, oskarżając ich o otwarte dążenie do oderwania Ukrainy od związku sowjeckiego, a to „nie bez nacisku z zewnątrz”. Ukraińcy nie zaprzeczali nadzwyczajnego wzrostu ruchu separatystycznego

na Ukrainie, twierdzili jednak, że nie jest to następstwem wpływów obcych, natomiast spowodowane jest szowinistyczną polityką samego rządu centralnego, który systematycznie tłumi wszelkie przejawy narodowego życia narodowego na Ukrainie.

W wyniku dyskusji „Komintern” zatwierdził dotychczasowy kierunek polityki rządu centralnego wobec Ukrainy, w związku z czem przewidziana jest demonstracyjna dymisja ludowego komisarza Mannilskiego, dotychczasowego łącznika między Moskwą a Charkowem.

Niedyspozycja króla belgijskiego Alberta.

Bruksela, 19. lutego. (Tel. G. P.).

Król Albert uległ zaziębieniu i nie opuszcza swych apartamentów.

WALKA Z RAKIEM.

Marsylja, 19. lutego. (Tel. G. P.).

Otwarto tu dziś instytut do walki z chorobą raka. Przy instytucie znajduje się szpital na 30 łóżek.

N A D E S Ł A N E.

UWAGA!

Do Pań Gospodyń!

pączki i ciasto

najlepiej smażyć na

„KUNEROLU”

Przekonacie się o tem, przybываяc licznie na bezpłatne pokazy pieczenia

które odbędą się:

dnia 21. lutego 1928. u firmy

„INDRA”, pl. Kapitulny 3

dnia 22. lutego 1928. u firmy:

KAROL KRUTINSKI, ul. Akademicka 4

dnia 23. lutego 1928. u firmy:

JÓZEF DRES IFR, ul. Kopernika 39

dnia 24. lutego 1928. u firmy:

MARJONA TERHOWLA, Rynek 36.

UWAGA!

KRONIKA

20 Lutego
Poniedziałek
Leona b., Zenona

REDAKCJA BEZWARNIKOWO MANU-
SKRYPTOW NIE ZWRACA.

TEATR WIELKI:

Poniedziałek 20 bm. „Pocztunek Kopciuszka”.

Wtorek 21 bm. „Paganini”.

Środa 22 bm. „Kredowe Koło”.

Czwartek 23 bm. „Straszny Dwór”.

TEATR NOWOŚCI

Poniedziałek 20 bm. „Dziewczę z puszy”.

Wtorek 21 bm. „Fenomenalna umowa”.

Środa 22 bm. „Dziewczę z puszy”.

Czwartek 23 bm. „Dziewczę z puszy”.

Dyrekcja Teatru Małego donosi, że nieprawdą jest, jakoby artyści Warszawskiej Rewji Karnawałowej mieli wystąpić na Reducie Artystów Teatru Małego, jak fałszywie podały komunikaty.

TEATR MAŁY:

Poniedziałek 20. g. 7.30 wiecz. Przedostatni występ „Warszawskiej Rewji Karnawałowej”. Ceny znizone.

Wtorek 21. g. 7.30 wiecz. Ostatni wyst. „Warsz. Rewji Karnawałowej”. Ceny znizone.

Repertuar Trupy Wileńskiej, sala Domu Narodnego, dyr. M. Mazo:

Poniedziałek, 20. bm. „Pieśń własnej niedoli” (ważne zniżki 40 proc.).

Wtorek, 21. bm. „Mołke Ganew” (ważne zniżki 40 proc.).

Środa, 22. bm. „Pociąg Wilmo” (ważne zniżki 40 proc.).

Zniżki są do nabycia u p. dra Münzera, ul. Krasińskich 10. codziennie od godz. 1—6

REPERTUAR KINOTEATROW:

APOLLO: Mężczyzna z przeszłością.

PALACE: „Panama”.

BIURO KONCERTOWE M. TIERKA

Piątek 24. lutego: Willy Burmester, skrzypek. 1641-6

(—) Wielka kradzież w Lwowie. Józef Sobel, wł. realności przy pl. Dąbrowskiego 1, doniósł wczoraj policji, że nieznanymi sprawcami włamali się do jego mieszkania i skradli zastawę srebrną oraz trochę srebra stołowego. — Z mieszkania Leona Bodeka przy ul. Pamieńskiej 45, skradziono wczoraj srebra oraz bieliznę wart. 3.000 zł. — Nieznani sprawcy włamali się wczoraj do składu towarów galanteryjnych Józefa Spiegla, pl. Rzeźni 4 i skradli pończochy i sznurowadła wart. 500 dolarów. — Wczorajszej nocy dokonano włamania do sklepu bławatnego Filipa Sternbacha przy ul. Kółkaję 2 i skradziono znaczną ilość materiałów sukienkowych. — Na szkodę Anastazji Krytyjównej, zam. w Barakach miejskich przy ul. Pelteowej, skradziono wczoraj na ulicy Wawowej kosz z ubraniami, wart. 500 zł. — Wczoraj wieczorem niewyśledzeni jeszcze sprawcy włamali się do składu wełny pod firmą Tempki, pl. Marjacki 9. Co skradli, narazie nie stwierdzono. — Z wystawy sklepu galanteryjnego Mendla Alstera, przy ul. Kętrzyńskiego 12, skradziono wczoraj bieliznę i skarpetki wart. 358 zł.

(—) Okradziony w tramwaju. W tramwaju nr. 1 skradziono wczoraj Aleksandrowi B. portfel z zawartością 200 zł.

(—) Oblawa. Kom. V. P. P. przeprowadził wczoraj perlustrację podejrzanych lokali w swoich rejonie i w wyniku przytrzymał kilkunastu osobników karanych za kradzież, których oddał do aresztów policyjnych.

Organizacja Żydowskich Kupców i Przemysłowców przypomina członkom, że dziś (w poniedziałek) o godz. 7-mej referat Dyr. Wilhelma Eltersa: „O ubezpieczeniu umysłowo pracujących”. Wykład odbędzie się w lokalu organizacji, Pasaż Mikolascha.

PREZYDUM.

Jedynie fabryka Bohma otrzymała najwyższe odznaczenie na wystawie hygienicznej 1926.

APOLLO CONRAD VEIDT

z PRZESZŁOŚCIĄ
MĘŻCZYZNA

Niech Polska pamięta o Papieżu.

POWIEDZIAŁ NA POŻEGNANIE OJCIEC ŚW. DO KS. PRYMASA HLONDA.

Poznań, 19 lutego. (Tel. G. P.) Dziś po południu odbyła się w przepelnionej auli uniwersyteckiej akademii papieskiej ku czci szóstej rocznicy koronacji papieża Piusa XI. Wśród obecnych byli JE. ks. kardynał Hlond, prymas Polski, z ks. biskupem sufraganiem oraz gronem duchowieństwa, wicewójwoda poznański Nikodemowicz, dowódca O. K. gen. Dzierżanowski, rektor uniwersytetu, naczelnicy władz rządowych i samorządowych. Akademiję zajął prof. Gantkowski. Następnie ks. prymas Hlond w dłuższym przemówieniu podniósł konieczność wzmożenia ducha katolickiego w Polsce i

bezwzględne poddanie się wskazówkom Stolicy Apostolskiej.

W końcu oświadczył, że Ojciec Święty żegnając się z księdzem kardynałem, powiedział: **Polemam Waszej Eminencji Polskę. Niech Polska pamięta o Papieżu i za niego się modli.** Równocześnie przesłał Ojciec Święty najserdeczniejsze pozdrowienia i wyrazy błogosławieństwa. Księdzu prymasowi, który pierwszy raz zetknął się ze społeczeństwem od czasu przybycia z Rzymu, urządzono gorącą owację. Akademiję uzupełniły produkcje artystyczne.

Festival sztuki dramatycznej

I MUZYCZNEJ ODBĘDZIE SIĘ W PARYŻU.

Paryż, 19 lutego. (Tel. G. P.) W maju br. odbędzie się w Paryżu drugi międzynarodowy festival sztuki dramatycznej i muzycznej, zorganizowany przez dyrektora teatru Odeon p. Germier. P. Germier otrzymał już cały szereg zgłoszeń ze strony dyrekcji teatrów w różnych krajach. Festival trwać będzie przez 1½ miesiąca. Zespoły zagraniczne, które wezmą w nim

udział, będą mogły następnie udać się na tournée do rozmaitych innych miast. Niektóre teatry otrzymały już zaproszenia do Genewy. Germier oznajmił przedstawicielom prasy, iż uzyskał on ze strony kolei, właścicieli restauracji iłd. zapewnienie, że koszty pobytu i przejazdu zespołów zagranicznych nie będą zbyt wygórowane.

Pożar przy ul. Trzeciego Maja.

SIERŻANT STRAŻY BAZYLIKIEWICZ SPADŁ W CZASIE AKCJI RATUNKOWEJ Z I PIĘTRA I DOZNAŁ CIĘŻKIEJ KONTUZJI.

Lwów, 20. lutego.

Straż pożarna została wczoraj późnym wieczorem zaalarmowana wiadomością o wybuchu pożaru w oficynach przy ul. Trzeciego Maja 5. Na miejsce przybyła natychmiast straż pod kierownictwem instruktora Graukowskiego i stwierdziła, że ogień powstał skutkiem zapalenia się ścianki przelegającej do

pięca kładowego. Dzięki energicznej akcji ratowniczej strażaków udało się pożar zlokalizować. Szkoda jest poważna, bo musiano wyrąbać znaczną część dachu i sufitu.

Sierżant straży Bazylkiewicz w czasie gaszenia ognia wypadł z okna I. piętra i doznał ciężkiej kontuzji, zwichnąwszy rękę i nogę.

Ze sportu.

Zakończenie igrzysk w St. Moritz.

KANADA MISTRZEM ŚWIATA, SZWECJA EUROPY.

St. Moritz 19. lutego. (Tel. G. P.) W ogólnej kwalifikacji zawodów hokejowych pierwsza Kanada, druga Szwecja, trzecia Szwajcaria, czwarta Anglia. Kanada uzyskała 6 punktów, Szwecja 4, Szwajcaria 2, Anglia 0. Ostatnie rozgrywki, które przyniosły te wyniki ogólne, były następujące: Szwecja pokonała Anglię 3:1, Kanada Szwecję 13:0.

BRONISŁAW CZECH ZAJMUJE W KOMBINACJI DZIESIĄTE MIEJSCE.

St. Moritz, 19. lutego. (Tel. G. P.) W ostatniej chwili klasyfikacja w biegu kombinowanym uległa zmianie, tak, że pierwsze miejsce przyznano Grottnmsbraatenowi (Norwegia), (nota 17.833) — drugie miejsce Vinjarengeniowi (Norwegia, nota 15.302), trzecie Sversndowi (Norwegia, nota 15.021), czwarte u Jensse Noutzio (Finlandja), piąte miejsce Jarvinen (Finlandja), szóste Erixon (Szwecja), siódme Boeck (Niemcy), ósme Kolterud (Norwegia), dziewiąte Nemetzky (Czechosłowacja), dziesiąte Bronisław Czech (Pol-

ska), jedenaste Rubi (Szwajcaria) i dwunaste Purkert (Czechosłowacja).

W konkursie skoków objętych zawodami złożonymi: 1) Purkert 62 mtr., z Polaków pierwszy Bronisław Czech 60 mtr. i 51 z upadkiem; Rozmus 56 m., Mołyka 38 m.

Konkurs skoków: 1) Andersen (Norwegia) nota 19.208 skok 64 m., 2) Gruit (Norwegia) n. 18.542, 3) Purkert 17.937, 23) Sieczka (Polska) 11.917 skok 58 m., 25) Rozmus (Polska) n. 11.156 skok 53 m., 27) Krzeptowski (Polska) n. 12.604 skok 46.5 m. Czech osiągnął skoki 56.5 i 62.5 m. lecz oba z upadkiem i dlatego też nie był klasyfikowany. Najdłuższy skok uzyskał Thullim Thaims (Norwegia) 73 m. z upadkiem.

ZAMKNIĘCIE IGRZYSK I ROZDANIE NAGRÓD.

St. Moritz, 19. lutego. (Tel. G. P.) Zaraz po meczu Kanada-Szwajcaria odbyła się uroczystość zamknięcia

drugich igrzysk zimowych w obecności wszystkich państw, biorących udział w Olimpiadzie. Wszyscy zawodnicy przeddefilowali ze sztandarami swoich państw przed trybuną prezydenta Związku Szwajcarskiego. Na przedzie defilady niesiono sztandar olimpijski. Prezes komitetu międzynarodowego ogłosił wyniki, rozdzielił medale i dyplomy. Podczas opuszczania z masztu sztandaru olimpijskiego, dano 5 strzałów armatnich. Na ostatnim meczu i podczas ceremonii zamknięcia olimpiady, były obecnie niezwykle wielkie tłumy publiczności.

KOMUNIKAT L. O. K. S. Nr. 2.

Lwów, 20. lutego.

1) Lwowskie Okręgowe Kolegium Sędziów podaje do wiadomości, że dnia 1. kwietnia br. odbędzie się egzamin na kandydatów sędziowskich. Podania odpowiednio umotywowane (świadectwo szkolne na dowód ukończenia co najmniej 4 kl. gimn., świadectwo lekarskie, zaświadczenie o zajmowaniu stanowiska społecznego, data urodzenia oraz dokładny adres) należy wnieść do Zarządu Okręgowego Kolegium Sędziów piłki nożnej we Lwowie, ul. Potockiego 10, I p.

2) Zarząd Lwowskiego Okręgowego Kolegium Sędziów Piłki Nożnej przystępuje do uruchomienia w ciągu miesiąca marca br. kursu przygotowawczego na sędziów piłki nożnej celem uzyskania pewnej ilości sędziów, przygotowanych należycie do spełniania swych przyszłych obowiązków. Wykłady prowadzić będą członkowie Koła Dziennikarzy Sportowych oraz Kolegium Sędziów. Po ukończeniu kursu odbędzie się egzamin teoretyczny dla kandydatów. Kurs odbywać się będzie w lokalu L. Z. O. P. N-u przy ulicy Potockiego 10, I p. Zgłoszenia przyjmuje sekretariat L. O. K. S. przy ul. Potockiego 10, I p. we wtorki i piątki od godz. 19—21 do końca lutego br. — Przybylski, sekret., por. Usarz, prezes.

Kącik radiowy.

PROGRAM AUDYCJI RADJOWYCH.

Poniedziałek, 20 lutego 1928.

Warszawa (1111) 17.45 Audycja dla dzieci. 18.15 Transmisja muzyki tanecznej z kawiarni „Gastronomia”. 19.35 Lekcja języka francuskiego. 20.00 Odczyt o działalności rządu organizowany przez Prezydium Rady Ministrów. 20.30 Koncert. Wykonawcy: Irena Zapolska śpiew, Stefan Frenkel skrzypce, 22.00 Sygnał czasu, komunikaty.

Poznań (344) Katowice (422) Wilno (435) Kraków (566) 20.00 Odczyt o działalności Rządu w Warszawie. 20.30 Transmisja koncertu z Warszawy.

Wrocław (322) 20.10 Recytacje. 21.00 Produkcje muzyczne na waltorni. 21.30 Transmisja z zawodów sportowych.

Praga (349) 20.10 „Dafnis i Choe” operetka Offenbacha. 22.00 Muzyka taneczna. Londyn (361) Davenport (1604) 21.35 Recital fortepianowy. 24.00 Muzyka taneczna z hotelu „Carlton”.

Lipsk (366) 21.15 Koncert kompozytorski Niemanna. 22.30 Lekcja tańca.

Hamburg (394) 20.00 „Otello” tragedia w 5 aktach Szekspira.

Bern (411) 20.20 „Aptekarz” operetka Haydna.

Motala (1320) Stockholm (454) 19.45 Koncert symfoniczny. (Schubert, Weber, Respighi).

Langenberg (468) 19.30 „Kawaler róży” opera w 3 aktach R. Straussa. 22.30 Muzyka taneczna.

Berlin (484) 20.00 Odczyt pt. „Afganistan, kraj i jego mieszkańcy”. 20.30 Muzyka karnawałowa.

Wiedeń (517) 20.05 Wesoła audycja pt. „Fiakerball aus dem neunziger Jahren” (Orkiestra, piosenki, śpiew).

Monachium (535) 20.00 „Wieszczka karnawału” operetka Kalmana.

Niema już starzejących się kobiet!...

WIECZNIE MŁODE ARTYSTKI. — „UTRZYMANIE MŁODOŚCI ZALEŻY OD WOLI”. — UROCZA SĘDZIWA KSIĘŻNA ZAWRACA WSZYSTKIM GŁOWY. — BABKA O KLASYCZNYCH KSZTAŁTACH. — WIEK BALZAKOWSKI WYNOŚI DZIŚ 70 LAT.

Paryż, w lutym.

(e) Znany na bruku paryskim dziennik „Intransigeant” urządził ankietę na temat: Ile lat musiałaby mieć dziś balzakowska „Kobieta trzydziestoletnia?”. Ankietę rozესlano do wszystkich pisarzy, artystów i uczonych; odpowiedzi są charakterystyczne, wszyscy bowiem oświadczają zgodnie, że kobiety nie starzeją się dziś, lecz stają się coraz młodsze.

Wśród artystek francuskich było istotnie wiele kobiet, dla których granica wieku jakby wcale nie istniała; tak było z Dejaré, tak było z Sarą Bernhart. Zbierająca dziś jeszcze wielkie wawrzyny

Cecylja Sorel,

uchodzi za piękność już od lat trzydziestu. A świetna tancerka Mistinguette, która wcale nie jest, jeśli chodzi o wiek, pierwszej młodości, wygląda tak, że jej fotografie, robione zupełnie bez retuszu, nie jednemu mężczyźnie mogłyby zamącić spokój, choć znają ją wszyscy od lat 25.

Nic dziwnego, że ankietę wypadła nadzwyczaj ciekawie. Jan Girardoux nadesłał taką odpowiedź: „Młodość nie da się ściśle ograniczyć. Są kobiety, które całe swe życie pozostają młode; a są takie, które już w młodości młodemi nie były. Wszystko to zależy od woli.

Starość jest jakby chorobą, z którą zdrowy człowiek najlepiej daje sobie radę”.

Znany rzeźbiarz, Bourdelle, zamiast odpowiedzi, przytacza takie wspomnienie ze swego życia. „Przed kilku laty bawilem u pewnego panującego zagranicą. Wybrawszy się kiedyś do parku na przechadzkę, zauważyłem tam

dwie kobiety;

jedna z nich była to świeża, smukła i elegancka blondyna, druga zaś poważna i ciężka brunetka.

— Kim jest ta piękna, młoda blondyna? — zapytałem swego towarzysza przechadzki. Ten odpowiedział mi, uśmiechając się: To matka księcia. — A kim jest ta druga dama? To jego żona!

Okazało się, że matka owa miała wtedy

Olbrzymie majątki na Słowaczczyźnie.

Praga, w lutym.

(e). Znane są olbrzymie latifundja w Czechach i na Słowaczczyźnie, ale rzeczywiste cyfrowe dane o ich wielkości pojawiają się tylko okolicznościowo. I tak, przy sposobności sprzedaży ogół dowiaduje się, że rodzina hr. Schönbornów posiada na Słowaczczyźnie 200.000 morgów ziemi i lasów. Dobra ta nabył obecnie francuski koncern za 40 milionów koron czeskich i ma zamiar eksploatować głównie olbrzymie lasy. Schönbornowie zachowali dla siebie „tylko” 2.200 hektarów ziemi i lasu, zamek, winnice i browar. Tymczasem Słowacy masowo emigrują do Ameryki.

już lat 63.

Jednakowoż kronika wydarzeń codziennych dworu zanotowała bardzo wiele na temat tego, jak szalone powodzenie, pomimo swego wieku, miała ta kobieta u mężczyzn. A zresztą — kończy swą odpowiedź na ankietę Bourdelle — my rzeźbiarze najlepiej wiemy, że są babki, którym czystości linii i kształtów pozazdrościć mogłaby niejedna wnuczka.

Bardzo w stylu dwudziestego

wieku jest odpowiedź, jaką na ankietę nadesłał świetny adwokat paryski, H. Robert. Brzmi ona następująco:

„Gdyby Balzac dziś pisał swoją książkę, musiałby dać jej tytuł: „Kobieta siedemdziesięcioletnia”.

Co jest powodem tej wiecznej młodości kobiety współczesnej? Hygiena, sport, szczególnie zaś bardzo silna wola niestarczenia się — Tak kończy ankietę „Intransigeant”.

Geneza zalotnej „muszki”.

TO „UPIEKSENIE” LIC NIEWIEŚCICH POCHODZI Z PESJI Z PRZED 900 LAT. — FANTASTYCZNA OZDOBA PŁOCZYCH MARKIZ.

Paryż, w lutym.

(e) Niesłusznie sądzi się, że słynne zabójcze „muszki” wylęgły się na obliczu pięknych markiz w 18 wieku. Fantastyczne owe punkciki stanowiły jedną z czarujących i charakterystycznych właściwości tej epoki kuszącej i zdradzieckiej, kiedy skrywała się świeżość cery pod grubą powłoką pudru, a domysłach gubiła się myśl kawalera napróżno pragnącego dociec prawdziwego kształtu ułóstwianej pod robionymi i spiętrzonemi „paniers”. Czarny pieprzek odgrywał rolę prawdziwej kropki „i” podkreślającej wyraz twarzy zalotny i uwodzicielski.

Otóż po dokładnych badaniach i

poszukiwaniach odkryto, że muszka pojawiła się po raz pierwszy w epoce Wojen Krzyżowych, a wywodzi się ona ze wchodu, w fantazji perskiej zrodzona.

Wiek 18 cokolwiek zmienił ją i wyrefinował. Żadnej z faworyt szacha perskiego nie przyszło z pewnością do głowy przylepić na twarzy muszkę w kształcie dyliżansu zaprzężonego w cztery konia, jak to czyniły piękne markizy, ani też muszki z czarnego aksamitu, otoczonej brylantami.

Jakże wobec tych wybryków mody dodatnio odbija świeża, czysta i bez ozdób twarz sportsmenki 20 wieku.

18 letni fałszerz dzieł Szekspira

SYN ANTYKWARZA, ZACHEĆONY POWODZENIEM PIERWSZEJ PROBY, FAŁSZOWAŁ PAMIĄTKI PO SZEKSPIRZE. — „ŁABĘDź Z AVONU” I JEGO SROMOTNA KLAPA.

Londyn, w lutym.

(e) Dziś już samo nieśmiertelne nazwisko Szekspira gromadzi elitę społeczeństwa w teatrze. Ale nie zawsze tak było. Dopiero bowiem w połowie 18 wieku, to jest w 130 lat po śmierci autora, plemienny entuzjazm objął całą cywilizowaną ludzkość. Znaleźli się więc zaraz i tacy, co postanowili zrobić na tem

dobry interes.

Okolo 1790 roku, przy Norfolk Street w Londynie miał sławną antykwarnię pan Samuel Ireland, szczęśliwy ojciec Williama Henryka Irelanda, dependenta w palestrze. Młody William, grzebiąc w starożytnościach ojca, a pomagając sławie mistyfikatora Chatterton’a (który plody swej Muzy podawał za dzieła nieistniejącego mnicha Rowley’a z 15-go wieku) sfabrykował rzekomy

akt hipoteczny,

tyczący się Szekspira i przedstawił to swe mu ojcu, który wraz z uczonym Edenem uznał fałszyfikat za autentyczny.

Wówczas pomysłowy William zaczął anieść do ojcowskiego antykwariatu „autografy” szekspirowskie, nieznane warianty z „Hamleta”, „Króla Leara” itp.

Wreszcie w roku 1794 w sklepie Irelanda otworzono wystawę pamiątek po Szekspirze. Wrażenie było — „niezamowialne”. Sławny biograf Boswell, autor słownika Johnson i literat Pye kłęcząc ucałowali relikwie;

książęta króli chcieli ujrzeć autografy arcydzieł. Wreszcie teatr Drury Lane, pokonawszy współzawodników, wystawił z przepychem kupiony na wystawie nieznanym „dramat Szekspira” pod tytułem

„Łabędź Avonu”.

Niestety, był to dramat, na którym najpoważniejsi ojcowie miasta Londynu uśmiali się do łez, a przy zapadającej kurtynie tupali i gwizdali wspólnie z niepełnoletnimi widzami.

„Pragnąłbym, aby ta ponura farsa się skończyła”, mówił jeden z aktorów, grających w „Łabędziu z Avonu”. Jakis cynik z parteru oświadczył na to głośno, że wszyscy są tego samego zdania.

18-letni Ireland przyznał się do winy fałszowania dramatów, ale ojciec jego do końca życia wierzył w autentyczność „Łabędzia z Avonu”, uważając swego syna za zbyt ograniczonego, by mógł napisać podobne „arcydzieło”.

Posag, mąż i wyprawa do wygrania za noszenie długiej sukni.

PAŃSTWA MONARCHISTYCZNE WYPOWIEDZIAŁY WALKĘ KRÓTKIM SUKIENKOM. — PRZYKŁAD IDZIE Z DWORÓW KRÓLEWSKICH. — LOTERIA UBRANIOWA WE WŁOSZECH. — U NAS NADAŁ KUSO.

Rzym, w lutym.

(e). Tu i ówdzie pewne narody, raczej pewne monarchje manifestują

zdecydowany powrót do mody długiej sukni, a przykład idzie oczywiście z „najwyższej góry”, jaką jest dwór.

W Anglii, reakcja przeciw krótkiej sukience staje się niemal powszechną z początkiem tego roku, a wyszła ona z dworu królowej Marji, gdzie, jak wiadomo, długość sukni na przyjęciach dworskich jest ściśle określona i przestrzegana surowo. Angielkom, słynącym z pruderji, przychodzi to bez trudu.

W Hiszpanji klasy arystokratyczne usiłują powrócić do tradycji infantek,

tradycji, która nie pozwalała zwyktemu śmiertelnikowi widzieć nogi, ani nawet stopy infantki.

We Włoszech, w Weronie, mieście Romea i Julji, utworzono komitet, który opracował kilka rodzajów stroju kobiecego „hermetycznego”, tj. zupełnie przyzwolonego. Ażeby podnieść gorliwość w cnocie, rozdaje się neofitkom bezpłatne bilety loterii ubraniowej. Prawo do biletu ma tylko ta, która nosi długą suknię. Sto pierwszych wygrywających otrzymuje piękną toaletę ślubną, pierścionek z diamentami i 5 tys. lirów na podróż poślubną. O mężu nie powiedziano tam nic, widocznie go wygrać można na wygrany już bieli. Pozatem dwie pierwsze laureatki mają prawo do uczyty weselnej, składającej się z dwunastu dań.

U nas na loterję z pewnością poszczonoby już gotowego, „upieczonego” męża, dużo do niego dołożywszy: infantek jeszcze się pod uwagę nie bierze, człowiekowi zaś, któryby przekonał jakąkolwiek kobietę, że ta ma nieładne nogi, każdy śmiało zaoferować może 5 tys. złotych, będąc pewny, że ich nigdy nie wypłaci. I chociaż nasi młodzi dyplomaci księcia Walji po kątach naśladują, żadnej kobiety namówić nie zdołają, żeby włożyła długą suknię.

Sowiety kaptują sobie sąsiada.

Moskwa, w lutym.

(e) Podczas pobytu króla afgańskiego w Moskwie, zorganizowany będzie olbrzymi pokaz sowieckiej floty napowietrznej, w którym weźmie udział przeszło 400 samolotów. Tegoż samego dnia w okolicach Moskwy mają się odbyć manewry tankowe, z udziałem przeszle 100 tanków najrozmaitszych typów.

Obiega pogłoska, że w teatrze Wielkim wystawiona będzie na cześć króla balet-pantomina, przedstawiający zwolnienie narodów azjatyckich od jarzma europejskich imperjalistów.

Kompzytor „Między narodówki”

zaproszony do Moskwy.

Moskwa, w lutym.

Rząd sowiecki, dowiedziawszy się, że autor hymnu „International” francuski kompozytor P. Dietz znajduje się w wielkiej nędzy, zwrócił się do niego z propozycją, by przeniósł się na stałe z Paryża do Moskwy, gdzie zapewni mu się stała pensja dożywotnia, oraz bezpłatne mieszkanie w pałacu, wybudowanym w Moskwie dla „weteranów rewolucji”.

JAN damski fryzjer

z firmy s. p. Pitołaja pracuje obecnie we firmie

p. Bronisławy Pürtzel

Chorążczyzna 9. (obok Kina Apollo).

Drzwi wchodowe były otwarte. Skoro tylko

Genjalny wizjoner postępu techniki.

Stulecie urodzin Juliusza Verne.

OD KODEKSU DO LITERATURY PIĘKNEJ. — PIERWSZY DEBIUT DRAMATYCZNY. — PRZEZ GIELDĘ DO POWIEŚCI PODRÓŻNICZEJ. — OLBRZYMA POPULARNOŚĆ UTWORÓW VERNE'A. — CZŁOWIEK, KTÓREGO FANTAZJA PRZEPOWIEDZIAŁA ŁÓDZ PODWODNĄ, AUTO, TORPEDĘ KSIĘŻYCOWĄ, POCISKI „GRUBEJ BERTY”, AEROPLAN ITD. — ŚWIETNE ZALETY STYLU. SZKOŁA NAŚLADOWCÓW

Parwz. w lutym.

(+) 8 lutego br. cały cywilizowany świat obchodził — jeśli nie uroczystymi akademjami i mowami, to przynajmniej wspomnieniami w prasie — pamięć jednego z najpopularniejszych i najgenialniejszych pisarzy XIX. w., który fantazję ludzką zapłodnił w niebywały sposób i dał jej pęd na długi szereg lat w kierunku nieustannego dążenia do postępu na polu techniki i wiedzy.

Juliusz Verne (czy też Olszewicz, jak chcą niektórzy), urodził się 8 lutego 1828 r. w Nantes (zmarł w r. 1905), ukończywszy tamże liceum udał się do Paryża, by studiować prawo. Silniej jednak pociągała go literatura. Od r. 1848 wraz ze znanym autorem scenicznym Carre pisze libretta do operetek, a w r. 1850 wystawia (przy pomocy i porady Dumasa syna) komedję wierszem pt.: „Pailles rompuées”.

Nie mogąc wyżyć z teatru, próbuje spekulacji giełdowych, a wreszcie — ulegając wrodzonemu popędowi do pisania — zaczyna drukować na łamach tygodnika „Musee de Familles” szereg powieści podróźniczych.

W nich znajduje swój własny „genre”, któremu pozostaje już wierny do śmierci.

Obdarzony bujną fantazją, umysłem łatwo przyswajającym sobie zdobycze wiedzy i dążącym do rozwikłania wszelkich dręczących ludzkość

zagadek naukowych, potrafił z niepozornych wzmianek o nowych odkryciach, pomysłach, projektach — wysnuwać całe tomy niezmiernie ciekawych opowiadań, — które z kolei zapładniały fantazję czytelników i w niejednym z nich budziły pragnienie ziszczenia tych

„naukowych majaczeń”.

Śmiało hipotezy, które jego lotny umysł ubrał w formę rzeczywistych wydarzeń, w wielu wypadkach ziszczyły się później, tak, że Verne może być słusznie nazwany „prorokiem postępu i rozwoju techniki”.

Wszyscy wiemy np., że łódź podwodna ma swój prototyp w „Nautilusie” kapitana Nemo („20.000 mil podmorskiej żeglugi” i „Tajemnicza wyspa”). Wprawdzie podczas cywilnej wojny amerykańskiej (1861 do 1865) flota Stanów skonfederowanych zdołała zapomocą pierwszego statku podwodnego wysadzić w powietrze okręt przeciwnika — ale łodzi tej daleko było do tej doskonałości, w jaką wyposażył Verne swego „Nautilusa”.

Verne przepowiedział też aeroplan („Robur zwycięzca”), olbrzymie pociski miotane na setki kilometrów przez gigantyczne armaty („500 milionów Begumy”), próby Geddarda dostania się na księżyc w pocisku („Podróż na księżyc”), omawiany dziś projekt wysp pływających po Oceanie („Cudowna

wyspa”), automobile („Dom parowy”) itd. Jedną z jego najlepszych powieści („Tajemnicza wyspa”) jest jakby zmodernizowaniem Robinsona.

Grono ludzi, wyrzuconych na samotną wyspę, dzięki inteligencji i energii, tworzy dosłownie z niczego wszystko: doprowadza swą kolonję do kwitnącego stanu.

Otwarcie pierwszej linii kolejowej przez Stany Zj. budzi w Verne'm pomysł napisania „Podróż naokoło ziemi w 80 dniach” (1873). Gdy w 30 lat później powstaje wielka kolej transsyberyjska, fantastyczny przedtem rekord Fileasa Fogg (bohater owej powieści) staje się rzeczywistością i prasa przypomina to, składając hołd

sędziwemu autorowi.

Niezliczone wprost są te pomysły, rozsiane w cyklu około 70 powieści w

blisko 100 tomach. Przez ćwierć wieku drukował je kolejno popularny „Magasin d'Education” Hetzela. Prócz naukowego tematu, zaczepiającego wciąż o coraz nowe zagadnienia, cechowała dzieła te wspaniała iście francuska werwa pisarska, nieporównany dowcip, żywość opowiadania i umiejętne snucie motywu tajemniczości, tak, że uwaga czytelnika nie słabła ani na chwilę. W powodzi ówczesnych jałowych romansów „awanturniczych”, pisanych na jedno kopyto, Verne wyróżniał się

niezwykłą oryginalnością.

Nie powtarzał się nigdy. I jeszcze jedno: humor, świetny humor galicki, stanowił ponętą zaprawę jego dzieł. Takie paradne postaci jak Obieżyświat (Podróż w 80 dni naokoło świata), pechowy pan Kinfo (Kłopoty Chińczyka

w Chinach) i wiele, wiele innych, wprost wrosły w pamięć i sympatię czytelników.

Nie dziw też, że pozostawił on po sobie całą

szkołę naśladowców,

z których wymienić należy takie nazwiska jak: Rider Haggard, H. G. Wells, R. M. Ballantyne, Conan-Doyle („Zatrute kręgi”, „Świat zaginiony”), kap. Damrit (Driant), Maurycy Renard, Roux („Niewidzialni”), a z polskich Umiński (zwany „polskim Vernem”), Baraszczewski, Przyborowski i inni.

Verne jako autor, mimo, że wiele jego dawnych technicznych „proroczeń” się spełniło, nie postarzał się wcale i dziś jeszcze stanowi

wspaniałą lekturę,

nie tylko dla młodzieży. Żałować należy, że wydawcy polscy nie zdobyli się jeszcze na kompletny przekład jego dzieł (jaki dało Niemcom wydanie Hartlebena). Wiele pięknych utworów czeka jeszcze na tłumacza (np. „Przygody Antifera”, „Szkoła Robinsonów”, „Uparty Keraban”, „Maciej Sandorf”, „Mistress Branican”, „Znajda”, „Bracia Kip” itd.), podczas gdy z niepojętą zaciekleścią drukuje się blagierskie taniemce Mayów i innych Ossendowskich...

Zbirowisko największych dziwaków.

ORYGINAŁY ZE SŁYNNEGO KLUBU „PALL-MALL”. — JEGOMOSĆ ŚPIACY SMACZNIE W IMITACJI SLEEPINGU. — JEGO KOLEGA ZASYPIA PRZY ODGŁOSIE RYŻU, RZUCANEGO W OKNO. — MIEDZIANE DRZEWO. — SPECJALISTA OD WĄCHA-NIA SZYNKI.

Londyn, w lutym.

(c). Anglja jest krajem tak nadzwyczajnych dziwaków, o jakich żadne inne państwo na świecie nie ma nawet wyobrażenia.

Jednym z największych takich dziwaków jest Sivelfred Yarrow, obecnie już osiemdziesięcioletni „starzec”. Utrzymuje on, jakoby najwygodniejszym miejscem do spania był kolejowy wagon sypialny, bo podlega nieustannym wstrząśnieniom.

Ponieważ życie Yarrowa nie może

stałe upływać w wagonie sypialnym, kazał więc zbudować sobie łóżko, stojące na szynach, opatrzone w koła.

Specjalna maszyna elektryczna wprawia je w ciągłą całość nocy w ruch, naśladujący wstrząśnienia wagonu kolejowego. To daje Yarrowowi złudzenie, że znajduje się w sleepingu, wobec tego więc śpi znakomicie.

Inny stary dziwak, okaz ze słynnego Klubu Bławaków „Pall-Mall” powiada, że nie mógłby zasnąć, gdyby nie dawano mu złudzenia, że znajdu-

je się na morzu i że słyszy uderzenia fal morskich o szyby okretowe. Gdy więc kładzie się na spoczynek, jego służący musi w okno sypialni w ciągu całej nocy rzucać

garściami ryżu,

bo szmer ten do złudzenia przypomina szum wody, uderzającej o okręt.

Jeszcze inny dziwak z klubu „Pall-Mall” w olbrzymim swym parku kazał unazdżyć

drzewo z miedzi.

Drzewo to wygląda zupełnie tak samo jak wszystkie inne, ma korę i liście; różni się jednak zewnętrznie już tem, że jego liście wiecznie są zielone i nigdy nie opadają. Drzewo to potrafi rościć deszcz ze wszystkich swych dzieciąt tysięcy liści. Mechanizm elektryczny sprawia, że drzewo jest najdziwniejszym w świecie wodotryskiem.

Są wśród członków tego klubu i tacy, którzy umieją zarabiać dużo pieniędzy. Do takich należy np. pewien specjalista

od wąchania szynki.

Człowiek ten, obdarzony niezwykle delikatnem powonieniem, miał jedną tylko namiętność — szynkę. A chodziło mu nie tyle o smak szynki, ile raczej o zapach. Dzięki tej namiętności nos jego doszedł do takiej wprawy, że dziś jest „wąchaczem” szynki w jednej z największych wędzarni na świecie. Każdą przyniesioną szynkę nakłuwają on specjalną szpilką i szpilkę tę wącha; po takiej próbie od razu określa jakość szynki, decyduje więc o jej cenie.

Klub polski w Hamburgu

JEDNOCZY W SOBIE WSZYSTKICH POLAKÓW BEZ WZGLĘDU NA PRZYNALĘŻNOŚĆ PAŃSTWOWĄ.

Hamburg w lutym.

Już oddawna odczuwamy tutaj brak stowarzyszenia polskiego, któreby skupiało w swym gronie ogół inteligencji polskiej, zamieszkującej stale Hamburg. Dlatego też czyniąc zadość potrzebie ogólnie odczuwanej i wzorując się na istniejących w Hamburgu klubach narodowych: szwedzkim, norweskim, duńskim, hiszpańskim, amerykańskim itd., założono w dniu 13. bm. „Klub Polski” w Hamburgu. Honorowym prezesem wybrano Konsula R. P. Dra Władysława Namysłowskiego, a prezesem p. Władysława Szpięglę, właściciela wielkiej firmy eksportowej.

Mysł założenia klubu spotkała się z jaknajżyczliwszym przyjęciem i w dniu zebrania organizacyjnego sala wypełniła się po brzegi, przybyła „in corpore” inteligencja polska. Rzecz można, że nie brakło na sali nikogo z tych, którzy poczuwali się do polskości i nie stracili kontaktu z krajem. To też nastroj był poważny i wszyscy obecni zdawali sobie sprawę z doniosłości tego pierwszego po wojnie zebrania ogółu inteligencji polskiej hamburskiej, nie tając swego zadowolenia, że ich długo wyrażanym życzeniom nareszcie stało się zadość.

Po zakończeniu obrad wysłano wśród wielkiego entuzjazmu depeszę z wyrazami hołdu do Prezydenta Rzplitej, Marszałka Piłsudskiego i posła polskiego w Berlinie, Olszowskiego.

Gdy zaś zabrzmiwały dźwięki tradycyjnego poloneza, kilkadziesiąt par stanęło do szeregu. Ochocka zabawa przy tańcach i muzyce przeciągnęła się do późna w noc, pozostawiając wśród uczestników jaknajmilsze wspomnienie.

Założenie Klubu Polskiego odbiło się również żywym echem w szerokich kołach gieldy i kupiectwa hamburskiego, zdającego sobie jasno sprawę, jak ważnym czynnikiem może się stać Klub Polski, jednoczący w swym gronie wszystkich najwybitniejszych przedstawicieli Kolonii Polskiej z natury rzeczy w mieście takim, jak Hamburg, zaliczającej się do stanu kupieckiego.

Klub postawił sobie za zadanie poza łączeniem na polu towarzyskim swych członków, stworzenie biblioteki, czytelnicy, zaznajamianie członków ze stosunkami ekonomicznymi i kulturalnymi współczesnej Polski i w ten sposób może się stać w mieście o tak światowym znaczeniu, jak Hamburg, placówką doniosłego znaczenia.

Należy wyrazić nadzieję, a zarazem życzenie, aby Klub, który powstał na zasadach organizacyjnych zupełnie odmiennych od istniejących zagranicą stowarzyszeń polskich, a który przylem w statutach wykluczył wszelkie poruszanie momentów natury politycznej i wyznaniowej, stanie się poważnym czynnikiem w podnoszeniu prestigu państwowości polskiej i łączeniu obywateli polskich, mieszkających w Hamburgu.

Schorowaną staruszkę, niezdolną zupełnie do pracy, wdowę po muzykańcie Teatru Wielkiego, polecamy łaskawym względem naszych Czytelników. Składki pod A. F. przyjmuje Administracja, która również na żądanie udzieli adresu szczerzawego,

Psie mięso jako przysmak.

WSZYSTKO NA ŚWIECIE JEST RZECZĄ GUSTU. — KRAJ, W KTÓRYM WOLĄ „PSINĘ” OD GĘSINY.

Londyn, w lutym.

(jp) W „Daily Mail” ukazał się obecnie artykuł wielkiego podróżnika O. Neila o nowoczesnych Chinach. Autor opowiada o trudnościach, na jakie napotyka tendencja do zmodernizowania Chin wobec przywiązania Chińczyków do dawnych obyczajów. Ale stosunkowo mniej trudne okazało się wyrugowanie tradycyjnego warkocha lub krępowania dla celów estetycznych nóg kobiecych — aniżeli reforma w zakresie kulinarnym.

Chińczyk broni zaciekle swoich ulubionych potraw, a między niemi jedno z pierwszych miejsc zajmuje psia pieczeń...

Jakkolwiek bowiem Europejczykowi wydaje się to nie do uwierzenia, Chińczycy uważają mięso psie za najlepszy przysmak, a dotychczas jeszcze znajdują się w większych miastach specjalne zakłady, w których tuczy się psy na rzeź jak u nas drób.

Obecnie rząd chiński wystąpił ostro przeciw zabijaniu psów dla celów spożywczych, a sprzedawa-

nie pieczeni psiej na ulicach zostało obłożone wysokimi karami.

Nie wiele to jednak skutkuje, bo chińscy smakosze nabywają ulubiony przysmak pokrywom a tajny handel psiem mięsem jest w Chinach tak rozgałęziony, jak w Stanach Zjednoczonych tajny handel spirytualjami.

Innej metody chwycili się chińskie Towarzystwa ochrony zwierząt. Rozpowszechniają one mianowicie broszurki, w których pouczają ludność o wysokiej wartości, jakie mają chińskie pieski w Europie, wykazując, że korzystniej jest je sprzedawać na wywóz, aniżeli spożywać.

OGŁOSZENIA.

MIESZKANIA, DOLNY.
10 groszy za wtycz.

POSZUKUJĘ mieszkania 2—3 pokoi z kuchnią i komfortem, niedaleko śródmieścia. Czynnym rocznym z góry. Zgłoszenia pisemne z wykluczeniem pośrednictwa do Małopolskiej Agencji Reklamowej, Chorażczyzna 7, pod „T. W.” 1622-2

CZY ZNAJDZIE SIĘ kto ze sumiennych ludzi, odstąpi mi mieszkanie 1—2 pokoi z kuchnią bez czynszu z góry, za czynszem miesięcznym? Dam najlepsze referencje, polecenia. Czy wogóle jest możliwe życie bez dolarów pomimo najlepszych zalet? Łaskawą odpowiedź do Adm. „Porannej” „Bez dolarowicz”. 1662

KUPNO I SPRZEDAŻ.
12 groszy za wtycz.

FORTEPIANY i pianina, w każdym stanie kupuję gotówką, płacę najwięcej, Kopernika 26 Skleniarski. 1629-3

FORTEPIAN brzości kryzowy, prawdziwie dobry, oryginalność zagwarantowana lachowo, sprzedam nie drogo, Kopernika 26, Skleniarski. 1629-3

KUPIĘ natychmiast fortepian lub pianino, tylko prywatnie, okazynie, nawet gorsze. Listy do Administracji „Porannej” pod „Lokata”. 1628-3

KOŁDRY m. l. ace, koce poduszki prześcieradła — poleca najt. n. e. j. **K. SKIBIŃSKI** Lwów, Kopernika 4

WOLNE POSADY.
10 groszy za wtycz.

CHCESZ OTRZYMAĆ POSADĘ? Musisz ukończyć kursa fachowe korespondencyjne prof. Sekulowicza, Warszawa, Żorawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterii, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografii, nauki handlu, prawa, kaligrafii pisaną na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów. 1180-39

APTEKA na prowincji poszukuje praktykanta. Zgłoszenia Altschüler, Koralmi. 1625-2

FRYZJERSKI młodzieży pomocnik potrzebny zaraz. Zakład Chrześ. Józefa Thienela w Tarnopolu 1647-2

POSADY POSZUKIWANA
3 grosze za wtycz.

MŁODA panna z ukończoną szkołą dwujęzyczną poszukuje miejsca do dzieci, lub starszej pani. Posadę może objąć natychmiast. Łaskawe zgłoszenia: Stanisławów, Lipowa 89, Róża Jabłońska. 1612-7

PANIENKA inteligentna znająca się na gospodarstwie domowym poszukuje posady pokojówki lub kucharki od zaraz. Zgłoszenia do Administracji pod „Pracę”. 1636-3

ZAWODOWY rolnik poszukuje samodzielnej administracji folwarku od wiosny, poręczając dochody. Łącza 1500 dolarów. Zgłoszenia „Dla rolnika” p. Zimna Woda Bolo Lwowa. 1624-7

UCZCIWA, starsza kucharka, z lepszymi referencjami, szuka posady do małych rodzin z gotowaniem, pielęgnacją chorych lub dzieci. Zgłoszenia do Administracji dla Anastazji. 1646-2

MOŻE DOKŁADNIE
19 groszy za wtycz.

MEBLE NAJROZMAITSZE solidnie wykonane poleca **MIEJSKA WYSTAWA** — Lwów, plac Hallicki 10. w podwórku. 1581-4

KAPELUSZE wieczorowe, wizytowe poleca — Kapelusze wszelkiego rodzaju przerabia modnie, tanio Topolnicka, Kopernika 1, Pasaż Mikolascha 1 p. 1627-4

CHOROBY WENERYCZNE i zastarzałe skórne, neurastenię seksualną oraz specjalista Dr. P. W. Walewa 11. 1633-3

UNIEWAZNIAM zgubiony dokument wojenny, wydany mi z P. K. U. Tarnów. Benedykt Pazurkiewicz. 1635-3

KAZDEMU bez poręki sprzeda i wypożyczy meble wszelkiego rodzaju na długoterminowe spłaty firma Jakób Czysta, Lwów, Rutowskiego 7 (naprzeciw Katedry). Rok założenia 1894. 1182-3

UNIEWAZNIAM zgubioną książeczkę wojenską wydaną przez P. K. U. Sambor. Rocznik 1891. Józef Szmidtowski, Dąb. 1636-3

„SUPERFOSFAT”

Fabryki Nawozów Sztucznych Józefa i Karola TOWARNICKICH Sp. Akc. Lwów, ul. Kopernika 9-11 dostarcza na dogodnych warunkach kredytowych wszelkie nawozy sztuczne w przesyłkach wagonowych i kombinowanych.

PROWINGSA!

Tanim kosztem załatwiamy w Warszawie wszelkie zlecenia w sądach, urzędach państwowych, komunalnych, instytucjach finansowych etc. Informacje, wskazówki we wszelkich sprawach. Biuro „Pomoc Pracy - Handlowa” Warszawa, Nowy — 16-18 22-16. 1602-8

GIELDY.

OBROTY PRYWATNE.

Lwów, 20. lutego.

Tendencja jak prawie każdej niedzieli chwytliwa, lekko zniżkowa. Obrót średni.

WATUTY: Dolar amerykański 8.87.00—8.87.50, dolar kanadyjski 8.83.00—8.83.50, korony czeskie 0.26.25—0.26.30, szylingi austr. 1.25.00—1.25.50, leje 0.05.00—0.05.50, franki francuskie 0.34.60—0.35.80, franki szwajcarskie 1.71.50—1.71.80, funty szterlingi 43.40.00—43.70.00, czerwienice sowieckie za jeden 32.50—32.80.

FEJLETON „GAZ. POR.” z 21. II. 1928.

EDGARD WALLACE.

19

MŚCICIEL

— Tak, mogę Ci dać coś cięższego, czy chcesz zabić — słonia?

— Coś troszkę niebezpieczniejszego, rzekł Michał.

— Ciekawość nie należała nigdy do mych słabości, rzekł profesor, wychodząc z pokoju i po chwili wrócił, niosąc browning ciężkiego kalibru i pudełko naboji. Przez pięć minut czyścili pistolet, który dłuższy czas nie był w użytkowaniu, poczem z bronią, obciążającą mu mocno kieszeń marynarki, Mike pożegnał się i z lepszym sercem i jaśniejszą głową ruszył w drogę powrotną. Wynajął samochód w jednym z lokalnych garaży i odprawił go na 100 kroków od bramy Dower House.

Jack Knebworth nie zauważył nawet jego zniknięcia, ale stary p. Longvale ubrany w płaszcz z wieloma pelerynkami i czapeczkę z długim kwastem, podszedł do niego natychmiast.

— Czy mogę z panem mówić panie Brixan? — zapytał półgłosem, prowadząc go ku domowi. O ile pamiętam, mr. Knebworth był zaniepokojony widokiem „czegoś”, co zaglądało przez okno „czegoś” z głową małpy. Mike skinął.

— Jest zatem bardzo dziwne, rzekł stary pan z przejęciem, że przed kwadrans, chodząc po ogrodzie i patrząc przez szparę na pole, ujrzałem nagłe wstającą jakby z ziemi ogromną postać, która znikła w tych oto krzakach. Tu wskazał na spletaną grupę krzewów po drugiej stronie drogi. Postać zdaje się przykuć i dalej posunęła ostrożnie.

— Proszę mi dokładnie oznaczyć miejsce, rzekł Brixan szybko.

Krzaki jednak były puste, gdy do nich podeszli. Mike klęknął i z wytężeniem śledził ciasny widnokrąg dookoła, lecz nigdzie nie było śladu bagna. Że to był Bagh, nie ulegało wątpliwości. Wszak Penne mówił, że mała żabywa zwykle nocnych spacerów. Mógł całkiem niewinnie zejść do Dower House; a może...

Nie, ta myśl była zbyt absurdalna.

choć zwierzę zdawało się mieć ludzki rozum i każde przypuszczenie w związku z niem było możliwe.

Wróciwszy do ogrodu, zaczął Mike szukać dziewczyny, która właśnie zakończywszy swą scenę, przypatrywała się dwu filmowemu wlamywowi, podkradającym się wzdłuż muru w słońcu światła reflektorów.

— Pani wybacz, miss Leamington, że zadam pani niedyskretnie pytanie. Czy przywiozła pani z sobą całą krowitą zmianę bielizny i sukien?

— Dlaczego pan się o to pyta? — rzekła, szeroko otwierając oczy. Naturalnie, że przywiozłam, zawsze to czynię na wypadek niepogody.

— Tak, to jedno. A teraz czy nie zgubiła pani jednego z Griff Towers?

— Zgubiłam rękawiczki, odrzekła prędko. Może je pan znalazł?

— Nie, kiedy pani spostrzegła zgubę?

— Prawie zaraz. Chwilę myślałam... urwała, ale to głupstwo, kwestia czysto osobista.

— Co pani myślała? — nalegał.

— Wolalabym nie mówić o tem.

— Przypuszczała pani, że sir Gre-

gory zachował je na pamiątkę? Nawet w półmroku spostrzegł, że się zarumienila.

— Tak jest, odparła trochę sztywno.

— W takim razie nie na wiele przyda się zmiana ubrania.

— O czym pan mówi? Spojrzała nań niechętnie, czuła, że jest podejrzanym o nadużycie alkoholu, ale za nic w świecie nie chciała w tej chwili tłumaczyć swych dość niezrozumiałych pytań.

— No, teraz wszyscy do łóżek — rozległ się głos starego Jacka. Wszyscy klusem! Mr. Foss pokazał wam już pokoje? Macie się jutro stawić o 4-te rano, więc radzę wyspać się, ile można. Foss naznaczył pokoje?

— Tak. Odparł zapytany. Umieściłem nazwiska na drzwiach. Tej pan dałem pokój osobny. Czy dobrze zrobiłem?

— Może i dobrze, rzekł Jack nie pewnie. W każdym razie nie będzie tu dość długo, by zbyt cierpieć z niewygodzie.

(C. d. n.)

CENY OGŁOSZEŃ:

Za wiersz 1-szpaltowy milimetrový (szer. 30 mm.) ogłoszenia zwykłe za tekst 12 gr., za wiersz 1-szpalt. milimetrový (szer. 60 mm.) nadane 35 gr., za wiersz 1-szpalt. milimetrový (szer. 60 mm.) po kronice 40 gr., za wiersz 1-szpalt. milimetrový (szer. 60 mm.) w tekście (kronika, repertuar, dział ekono-

miczny itd.) 50 gr., za wiersz 1-szpalt. milimetrový (szer. 60 mm.) w artykułach 100 gr., za wiersz 1-szpalt. milimetrový (szer. 60 mm.) na pierwszej stronie 60 gr., drobne ogłoszenia za słowo 10 gr., drobne ogłoszenia kupno i sprzedaż za słowo 12 gr., drobne ogłoszenia matrymonialne, korespondencje 12 gr., prywatne za słowo 12 gr., dla potrzebujących pracy lub

posady 3 gr., cała strona ogłoszeniowa 285 zł., pół strony ogłoszeniowej 150 zł., cała strona tekstowa 480 zł., cała strona pod nagłówkiem (1-sza) 570 zł. Ogłoszenia zamiejscowe 30 proc. droższe. — Za ogłoszenia w miejscu zastrzeżonym, ogłoszenia osobno stojące i bez numeru dolichy 25 proc. Odpowiedzialność za terminowy druk nie przyjmujemy. Porta

przekazów nie bonifikuujemy. Uwaga: Kolumny ogłoszeniowe są podzielone na 8 lamów (szpalt), tekstowe na 4 lamy (szpalty).

PRENUMERATA miesięczna z dostawą na miejsce lub przesyłką pocztową. — 1.12. Bez dostawy 2.12. Za granicą 2.12.